

Justiitsministeerium
info@just.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Meie 28.03.2024 nr 2-3/864

**Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeeriumi arvamus
autoriõiguse seaduse seaduseelnõu
väljatöötamiskavatsusele**

Täname Justiitsministeeriumi autoriõiguse seaduse seaduseelnõu väljatöötamiskavatsuse esitamise eest. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium toetab autorite õiguste kaitset ja neile õiglase tasu tagamist. Toetame interneti turvalisemaks muutmist ebaseaduslikule sisule ligipääsu piiramise kaudu. Internetis sisu piiramise meetmed peavad olema hoolikalt kaalutud sõna- ja internetivabaduse tagamise seisukohast ega tohi neid põhjendamatult piirata. Internetis sisu piiramise meetmed peavad olema täpsed ja suunatud ega tohi piirata ligipääsu seaduslikule sisule. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostööstab eelnõu järgmise märkusega arvestamisel.

Internetis ebaseadusliku sisu piiramise meetmed ei tohi põhjendamatult ja ebaproportsionaalselt piirata ligipääsu seaduslikule sisule.

VTK-s kavandatakse sobiva meetmena sisu piiramiseks DNS ja IP-põhist veebilehe blokeerimist, millisel juhul internetiteenuse pakkujad piiravad ettekirjutuse alusel Eesti territooriumil kasutajate ligipääsu võrgukeskkonnale, kus õigusrikkumine on toime pandud. Kuigi veebilehel võib olla ka seaduslikku sisu, võimaldavad DNS ja IP-põhine veebilehe blokeerimine piirata Eesti territooriumil juurdepääsu üksnes kogu veebilehele, mitte konkreetsele ebaseaduslikule autoriõigusi rikkuvale sisule. Nii võib antud internetis sisu piiramise meede piirata ligipääsu ka õiguspärasele sisule, mis riivab sõna- ja väljendusvabadust, teabe saamise õigust ja internetivabadust.

Kavandatud meede ei arvesta internetis sisu piiramisel Eesti seisukohana¹ kinnitatud sisu lähimuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, mille kohaselt peab seaduslik sisu jääma võimalikult suures ulatuses kättesaadavaks. Seetõttu tuleks sisu piiramise ettekirjutus esmalt väljastada teenuseosutajale, kellel on tehniline suutlikkus konkreetset ebaseaduslikku sisu eemaldada või sellele juurdepääsu tõkestada.

---

¹ [Eesti seisukohad Euroopa Liidu digiteenuste õigusakti eelnõu kohta COM\(2020\) 825](#), punkt 1.7

Palume blokeerimismeedet muuta viisil, et autoriõigusi rikkuva sisu piiramise õiguslik alus võimaldaks pöörduda enamate teenusepakkujate poole interneti infosüsteemis, kes omavad sisu üle kontrolli. Infoühiskonna vahendusteenuste osutajate hulka kuuluvad lisaks internetiühenduse pakkujatele ka veebilehe majutusteenuse pakkujad ja digiplatvormid, nagu rakenduste poed (äpipoe), sotsiaalmeedia ja videojagamise platvormid. Veebilehele ligipääsu piiramist reguleerivad näiteks toote nõuetele vastavuse seadus (§ 56²), tarbijakaitseseadus (§ 62²) ja infoühiskonna teenuse seadus (§ 13¹), mis võimaldavad pöörduda enamate asjakohaste infoühiskonna vahendusteenuste osutajate poole, jättes pädevale asutusele võimaluse otsustada kõiki asjaolusid hinnates kõige sobivama ja proportsionaalsema sisu piiramise meetme kasuks.

Ühtlasi peab blokeerimismeede tagama internetis sisu piiramise proportsionaalsuse. Sisu piiramise õiguslikus aluses tuleb kehtestada põhimõte, et infoühiskonna vahendusteenuste puhul peaks esmalt pöörduma sisule lähima ja sisu osas suuremat kontrolli omava teenusepakkuja poole, kellel oleks tehniline võimekus eemaldada konkreetne ebaseaduslik sisu kogu veebilehe või teenuse kättesaamatuks tegemise asemel. Antud põhimõte väldib negatiivset mõju sellise teabe kättesaadavusele ja juurdepääsetavusele, mis ei ole ebaseaduslik. Teatud juhtudel võib kogu veebilehe blokeerimine olla asjakohane, näiteks kui majutatav teenus iseenesest on ebaseaduslik.² Samas võib eemaldamist vajav sisu olla vaid sotsiaalmeedias, blogis või foorumis olev konkreetne video, pilt, toode või postitus.

Eelnõu koostamisel tuleb läbi mõelda ja anda pädevale asutusele selged suunised, kuidas tagada sisu piiramise proportsionaalsus ning toimida juhul, kui veebilehel või platvormil on ka seaduslikku sisu. Kui eelnõu koostaja leiab, et teatud juhtudel võib olla põhjendatud veebilehe blokeerimine hoolimata sellest, et seal on ka seaduslikku sisu, peavad need olukorrad olema erandlikud, hästi määratletud, proportsionaalsed ning tagatud peab olema seadusliku sisu kättesaadavus teiste teenusepakkujate kaudu.

Sisule lähima ja sisu osas suuremat kontrolli omava teavet talletava teenusepakkuja poole pöördumine on ka VTK-s kavandatud lahendusest efektiivsem. Nõustume Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liiduga (ITL), et VTK-s kavandatavatest meetmetest on lihtne mööda minna, mistõttu ei pruugi need olla mõjusad. Ainult teabe talletamise teenuse osutajal on võimalik sisu eemaldada, nii et see ei ole kättesaadav ühegi tehnilise vahendi kaudu.

Nõustume ITL märkusega, et IP-põhine veebilehtede blokeerimine tuleb blokeerimismeetme kavandamisel välja jätta ning piirduda üksnes DNS-põhise piirangu rakendamisega. IP-põhiseid piiranguid ei ole võimalik teostada ilma, et kaasneks risk piirata ka seadusliku sisu kättesaadavust, mistõttu ei ole antud meede piisavalt täpne ja suunatud ebaseadusliku sisu piiramise meede. Palume tähelepanu pöörata ka ITL märkusele, et antud meede ei ole tehniliselt teostatav, kuna tehniliselt ei ole võimalik samal ajal piirata tuhandeid IP-aadresse. Eelnevatel põhjustel palume IP-põhise blokeerimise eelnõust välja jätta.

Viimaseks juhime tähelepanu, et hiljuti kohaldunud digiteenuste määrus (DSA) loob uued võimalused ebaseadusliku sisu vastu tõhusamaks võitlemiseks. Pädevatele korrakaitseasutustele ja kohtutele antakse DSA määrusega (art 9) piiriülese ebaseadusliku sisu vastu meetmete võtmise korralduse saatmise õigus, millele vastamata jätmist käsitatakse DSA määruuses sätestatud kohustuste rikkumisena, millele võib järgneda järelevalvemenetlus. Nii loob DSA määrus võimaluse saata sisu piiramise ettekirjutus, mille täitmata jätmisega kaasnevad negatiivsed tagajärjed, ka nendele teenusepakkujatele, kelle asukoht ei ole Eestis. Andmete talletamise teenuseosutajad (nt veebimajutajad, pilvteenused, digiplatvormid) peavad sisse seadma

---

² [Ziggo BV, C-610/15](#)

ebaseaduslikust sisust teavitamise mehhanismi (art 16), kuhu laekunud kasutajate teavitusi tuleb neil hinnata ning vajadusel ebaseaduslik teave kõrvaldada. Lisaks on võimalik DSA määruse alusel taotleda digiteenuste koordinaatorilt TTJA-lt usaldusväärse teavitaja staatust (art 22). Usaldusväärsetel teavitajatel on teatud pädevusvaldkonnas eriteadmised, mistõttu oskavad nad anda teatud liiki sisule eksperdihinnanguid. Digiplatvormidel on kohustus usaldusväärsete teavitajate esitatud teavitused vaadata läbi eelisjärjekorras ja erilise hoolsusega.

Palume arvestada ka Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti arvamustes toodud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Riisalo

majandus- ja infotehnoloogiaminister

Maarja Mere
5885 1152 Maarja.Mere@mkm.ee